

GLEDALIŠKE DELAVNICE

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: gledališke delavnice

Izobraževalni program umetniške gimnazije - smer gledališče in film:

druge oblike samostojnega ali skupinskega dela: gledališko in filmsko ustvarjanje (490 ur)

Področja: igra in govor, impro, gib, zvok in glasba, vizualna delavnica

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo; Urška Mlakar, Gimnazija Nova Gorica; Katja Peršak Hajdinjak, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Maja Šorli, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Ciril Oberstar, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; dr. Andrej Šprah, Slovenska kinoteka; Kristina Kamaladevi Mihelj, Gimnazija Nova Gorica; Mojca Dimec, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Samanta Kobal, Gimnazija Nova Gorica; Andrej Jus, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Igor Sviderski, Gimnazija Nova Gorica; Maja Delak, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Barbara Krajnc Avdić, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Jernej Jakelj, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Jernej Kastelec, Gimnazija Nova Gorica; Ludvik Rogan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Darko Sinko, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Vid Hajnšek, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; dr. Tomaž Toporišič, Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; dr. Klemen Dvornik, Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; dr. Rok Andres, Šentjakobsko gledališče Ljubljana; mag. Ana Čigon, magistrica umetnosti; Predanič Matjaž, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana

JEZIKOVNI PREGLED: Dragica Perme

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-gledaliske-delavnice_um_gf.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [260105219](#)

ISBN 978-961-03-1325-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt gledališke delavnice za izobraževalni program umetniške gimnazije, smer gledališče in film.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiarn aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

IGRA IN GOVOR..... 12

Uporaba občutij v igralskem procesu 13

Tipizacija..... 14

Vloga 15

Igralska analiza besedila..... 16

Uprizoritev 18

VIZUALNA DELAVNICA..... 20

IMPRO..... 23

Impro discipline in zbirka prizorov 24

Množični prizori 25

Povezovanje prizorov 26

Impro uprizoritev 27

Neimprovizacijsko gledališče, ki izhaja iz impro
..... 28

GIB 29

Pravilna anatomska postavitev in poravnava
telesa 30

Elementi časa v gibu in gibanju 31

Uporaba prostora v gibanju in scenskih akcijah
..... 32

Individualno in skupinsko ustvarjanje 33

Interpretacija in nastop..... 35

ZVOK IN GLASBA 37

Glasbeno opismenjevanje in izvajalske tehnike
..... 37

Poslušanje in poustvarjanje glasbenih vsebin..... 39

Ustvarjanje glasbenih vsebin 40

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH..... 41

Igra in govor..... 41

vizualna delavnica..... 42

Impro..... 42

Gib..... 43

Zvok in glasba 43

PRILOGE 45

Priloge po poglavjih 45

ZVOK IN GLASBA 45

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Temeljni cilj gledaliških delavnic je spoznavanje in oblikovanje gledaliških izrazil in uprizoritvenih sistemov ter ustvarjanje in uprizarjanje gledališke uprizoritve, scenskega dogodka. Dijaki v delavnicah v obliki odrskih in prostorskih stvaritev ter ustvarjalnih vaj praktično dopolnjujejo in nadgrajujejo znanja, ki so jih pridobili pri teoretičnih strokovnih in splošno izobraževalnih predmetih. Hkrati pa predmet vsebinsko nadgrajuje in pogloblja znanja, pridobljena pri gledaliških in filmskih delavnicah v 1. in 2. letniku.

Znotraj gledaliških delavnic se med seboj povezujejo vsebine s področij igre in govora, giba, impro, zvoka in glasbe ter likovnih in vizualnih umetnosti, se med seboj enakovredno povezujejo in sledijo skupnemu cilju – načrtovanju in uprizarjanju celovečernih gledaliških predstav(scenskih dogodkov) ali performansov.

Predmet dijake usposablja za samostojno in skupinsko delo pri procesu ustvarjanja gledališke predstave ali drugih scenskih dogodkov. Razvija sposobnost za delo v skupini, ustvarjalno dojemljivost in usmerja v lastno izražanje. Gledališke delavnice dijake vpeljejo v dejavno doživljanje umetniških del in njihovo kreacijo ter prispevajo k njihovemu osebnemu zorenju, izgradnji individualnega mnenja in občutenja sveta.

Delavnice pripomorejo k celoviti vzgoji s področja umetnosti in humanistike, saj gledališka umetnost že po naravi združuje vse ostale umetnosti. V procesu priprave gledališke predstave pa se dijaki ob spoznavanju formalnih izrazil spoznavajo tudi s širšimi kulturnimi in družbenimi vsebinami, zaobjetimi v drugih predmetih.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Osnovno vodilo gledaliških delavnic je izkustveno, praktično učenje, aktivno, psihofizično, praktično preskušanje orodij in postopkov uprizoritvenega, impro, gledališkega, gibalnega in vizualnega izražanja. Pri tem dijak razvija načela, pravila in postopke za skupinsko ustvarjanje uprizoritve, performativnega ali scenskega dogodka. V delavnicah je združeno delo na vseh temeljnih gledaliških izrazilih: prvo je telo, nato govor, prostor, vloge in liki, gibanje in ples, besedilo in zgodba, scenografija, glasba, vizualne prvine. Z njimi lahko oblikujemo odrske ali performativne dogodke in oblikujemo refleksijo. Vsaka od gledaliških delavnic poudarja lastna gledališka izrazila in jih oblikuje skladno z dogovorjeno odrsko učinkovitostjo, posamične delavnice se za končni cilj povezujejo in povežejo v večje homogene sisteme.

Delavnice pri dijakih in dijakinjah razvijajo in spodbujajo kognitivne in afektivne veščine in znanja za interpretacijo dramskega besedila. Dijaki usvajajo glavna praktična gledališko-dramaturška znanja in odrsko

logiko, ob tem pa razvijajo in negujejo lasten ustvarjalni izraz. Skozi učni proces razvijajo kritično presojo in zmožnost vrednotenja. Utrjujejo tehnike govora in igre ter se pripravljajo na suvereno, zbrano in prepričljivo nastopajo v uprizoritvi. Ozaveščajo naravnost gibanja in obvladovanje telesa ter telesno izraznost, ob tem pa razvijajo možnosti izražanja plesnih in gibalnih vsebin ter kritičen odnos do giba in plesne kompozicije. Dijaki se seznanijo z različnimi oblikami impro gledališča in razvijajo zmožnost gledališkega improviziranja kot specifičnega načina snovanja gledališča. V delavnici rešujejo specifične tonske, intonacijske, dinamične, ritmične in agogične težave ter razvijajo smisel za skupinsko glasbeno ustvarjanje in nastopanje. Ob tem spoznavajo in uporabljajo zvočne tehnologije za ozvočevanje in snemanje zvoka ter ustvarjajo zvočne podobe gledaliških vsebin. Raziskujejo in razvijajo vizualno mišljenje in poglobljajo uporabo likovnih izraznih sredstev in veščin likovnega ustvarjanja. Poglobljajo zavest o sporočilnosti likovnega jezika in o pomenu likovne komponente v okviru gledališke stvaritve – raziskujejo prostor, svetlobo, kiparsko formo, kompozicijo. Razvijajo in nadgrajujejo znanje, spretnosti in ustvarjalnost pri snemanju in montaži videa za gledališče ali avdiovizualnega dela o gledališču.

Skozi preplet gledaliških delavnic dijaki dojemajo gledališko produkcijo kot celostno stvaritev in oblikujejo stališča in vrednostne kriterije za razumevanje in presojanje umetnosti.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Gledališke delavnice vključujejo sklop petih samostojnih delavnic: igra in govor, vizualna delavnica, impro, zvok in glasba in gib, od katerih je le ena - igra in govor - obvezna. Ostale delavnice šola ponudi glede na svoje možnosti in interes dijakov.

Sestavni del učnega procesa je projektno delo, ob katerem se delavnice vsebinsko in ciljno povezujejo in nadgrajujejo. Uspešno izvajanje gledaliških delavnic zahteva sodelovanje, skupno načrtovanje in usklajevanje učiteljev, ki delavnice poučujejo.

Delavnice temeljijo na praktičnem, izkustvenem učenju in se izvajajo v primernem odrskem ali studijskem prostoru. Izvajalec predmeta naj zagotavlja strukturiran, a hkrati fleksibilen učni proces, ki omogoča aktivno vključenost dijakov in progresivno nadgrajevanje znanja.

Pouk delavnic naj praviloma poteka v strnjenem sklopu po več (najmanj dveh) šolskih ur skupaj. Delo lahko poteka tudi strnjeno v večjih časovnih sklopih (popoldanske ali celodnevne dejavnosti).

Sestavni del pouka naj bo tudi srečevanje z živo umetnostjo, celovitost doživetja gledališke predstave. Zato stremimo k obisku gledaliških predstav v živo in v celoti.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

IGRA IN GOVOR

OBVEZNO

OPIS TEME

Delavnica igra in govor dijake usposablja za samostojno in skupinsko delo pri procesu ustvarjanja gledališke uprizoritve in drugih scenskih dogodkov. Razvija sposobnost za delo v skupini, ustvarjalno dojemljivost in se usmerja v lastno izražanje. Gledališke delavnice dijake vpeljejo v dejavno doživljanje umetniških del in njihovo kreacijo ter prispevajo k njihovemu osebnemu zorenju, izgradnji individualnega mnenja in občutenja sveta. Delavnice pripomorejo k celoviti vzgoji s področja umetnosti in humanistike, saj uprizoritvena umetnost že po naravi združuje vse ostale umetnosti, v procesu priprave uprizoritve pa se dijaki ob spoznavanju formalnih izrazil spoznavajo tudi s širšimi kulturnimi in družbenimi vsebinami, zaobjetimi v drugih predmetih.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri delavnici igra in govor gre za izkustveno učenje. Enakovredno vključuje mentalno, fizično in emotivno sfero posameznika. Zato za učečega ni dovolj, da samo razume. Da zna, lahko rečemo šele, ko nad svojim delovanjem vzpostavi zavest in začne usmerjati, oblikovati svoje delovanje.

Specifika učenja umetnosti igre v okviru delavnice igra in govor je tudi v tem, da je instrument, ki ga učeči uporablja za igranje, ter ustvarjalec, ki na ta instrument igra, v istem telesu. Večinoma je v umetnosti instrument ločen od ustvarjalca. To pomeni, da se pri igri, učeči uči igrati sam nase. V začetnem obdobju učenja, učeči svojega instrumenta še ne pozna, zato se mora najprej izkustveno seznaniti s principi človeškega delovanja, svojimi potenciali in omejitvami. Nadalje se uči vzpostavljati distanco do instrumenta, ki je on sam. To mu omogoči zavest. Kasneje se ustvarjalec začne odločati v zvezi s svojimi ustvarjalnimi izbirami in jih zna vrednotiti. Takrat zna vrednotiti tudi ustvarjalno delo nekoga drugega.

UPORABA OBČUTIJ V IGRALSKEM PROCESU

CILJI

Dijak:

○: z uporabo imaginacije vzpostavlja pristen igrani odnos s partnerjem, dogodkom, stališčem in predmetom na odru in pri nastopu konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih;

SC (3.3.3.2)

○: odziva se spontano in pristno;

○: uči se vzpostavljati čustven odnos s prisotnim ali odsotnim objektom, subjektom, stališčem ter s tem razvija samozaupanje in samospoštovanje;

SC (3.1.2.2)

○: izraža se artikulirano in jasno, upoštevajoč svojo čustveno vpletenost in razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » vzpostavi pristen odnos s partnerjem, odziva se verjetno in resnično ter v pravem trenutku;
- » upošteva predlagane okoliščine dogodka in nanje ustrezno reagira, pri tem smiselno uporablja rekvizite;
- » pokaže razumevanje do stališč lika, ki ga ustvarja;
- » v dani nalogi pokaže zbranost, sproščenost, aktivno odzivnost, njegov govor je razgiban in naraven;
- » uporabi osnovna čustva: jeza, žalost, veselje, ljubezen in strah;
- » ustrezno čustveno reagira v odnosu z igralskim partnerjem;
- » uporablja osnovna čustva v povezavi s stališčem in objektom;
- » čustva izraža govorno, glasovno in telesno sproščeno.;
- » izvede dramski prizor.

TERMINI

○ Predlagane okoliščine ○ rekviziti ○ imaginacija

TIPIZACIJA

CILJI

Dijak:

- : uri se v utelešanju tipičnih značilnosti lika;
- : upošteva karakterne značilnosti lika vezane na njegov družbeni položaj, spol, starost, vlogo v odnosu, prirojeno hibo, psihološko stanje... ;
- : tipične značilnosti lika uporablja z občutkom za verjetnost in razumljivost, razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost;
- SC (3.1.4.1)
- : razvija veščine in znanja za interpretacijo besedila in/ali situacije ter razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (poezija, proza, dramsko besedilo).
- SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede telesno prilagoditev za upodobitev tipa lika;
- » izvede govorno in glasovno prilagoditev za upodobitev tipa lika;
- » v prizoru uporabi tipične značilnosti lika;
- » ustvari karakterno lastnost lika (len, pohoten, bojazljiv, nadut, sramežljiv ...);
- » je konsistenten pri izvajanju izbrane karakterne lastnosti lika;
- » glede na predlagane okoliščine določi tipične značilnosti lika in jih izvede;
- » ponotranji telesne tipološke značilnosti lika, da deluje živo in prepričljivo;
- » ponotranji govorne in glasovne tipološke značilnosti lika, da deluje živo in prepričljivo;
- » tipizacijo uporabi v prizoru, upoštevajoč kriterija verjetnosti in razumljivosti;
- » določi tipološke značilnosti izbranega lika iz besedila (odlomka);
- » izvede prizor na podlagi besedila z upoštevanjem ustvarjenih tipoloških značilnosti lika.

TERMINI

- Utelešanje
- lik
- tipične značilnosti
- karakterne značilnosti
- situacija

VLOGA

CILJI

Dijak:

- : razume pomen vloge v kontekstu celotnega besedila ali situacije;
- : določi glavno nalogo lika in njegovo motivacijo, pri čemer prepozna osebne interese lika, njegova močna in šibka področja ter v skladu z njimi udejanja kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, čustveno, telesno, socialno področje) in s tem razvija empatijo ter sposobnost emotivne identifikacije z likom;
SC (3.1.3.1)
- : vključuje psihofizični izraz v prostor in čas vloge ter razvija pozitiven odnos do gibanja;
SC (3.2.1.2)
- : na podlagi značaja oblikuje primeren govor in izgovor;
- : vztraja v procesu ustvarjanja vloge.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » določi funkcijo lika v besedilu ali situaciji;
- » zna utemeljiti funkcijo lika v besedilu ali situaciji;
- » določi cilj lika ter načine (taktike), ki ji poimenuje z aktivnimi glagoli;
- » določi motivacijo - poišče razlog, ki vodi lik do dosege cilja;
- » oboje zna utemeljiti;
- » upošteva prostor in čas predlaganih okoliščin pri oblikovanju psihofizičnega izraza;
- » uporabi psihofizični izraz v izvedbi;
- » upošteva značajske lastnosti lika pri oblikovanju govornega izraza;
- » uporabi govorni izraz v izvedbi;
- » neprekinjeno vztraja pri izvedbi igralske naloge;
- » samostojno in sproti rešuje ovire, ki se med uprizarjanjem pojavijo;
- » konstruktivno pristopa k igralskim nalogam.

TERMINI

◦ kontekst ◦ Glavna naloga ◦ motivacija ◦ cilj ◦ taktika ◦ aktivni glagol ◦ predlagane okoliščine

IGRALSKA ANALIZA BESEDILA

CILJI

Dijak:

O: določi glavno nalogo lika, določi, kaj želi lik doseči, njegovo motivacijo, ugotavlja posebne značilnosti lika, ki ga igra ter krepí zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega;

SC (3.3.4.1)

O: zna jasno določiti strukturo prizora - časovno, prostorsko, z uporabo predmetov ter pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov;

SC (2.2.3.1)

O: določi aktivne glagole za nenehno in učinkovito delovanje lika v smeri njegovega cilja, prepozna meje med doživljanjem sebe in drugega.

SC (3.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zna identificirati nastopajoče like - napiše kratek življenjepis lika;
- » **določi cilj posameznega lika v prizoru in idealno sliko uspeha lika;**
- » **določi motivacijo za posamezne like v prizoru;**
- » našteje vse ovire v prizoru za posamezne like na poti do svojih ciljev;
- » na kratko in razumljivo pove zgodbo;
- » izlušči dogodek - kaj se v prizoru zgodi in to predstavi;
- » razdeli besedilo na smiselne tematske sklope;
- » natančno opredeli situacijo in odnos posameznih likov do situacije in to predstavi;
- » opredeli prostor in odnos posameznih likov do prostora, časa (trenutka) in to predstavi;
- » opredeli predmete, ki se pojavljajo, ali bi se glede na okoliščine lahko pojavili, v posameznem prizoru in odnos posameznih likov do posameznih predmetov ter to predstavi;
- » **zna iz besedila za svoj lik določiti, kaj želi doseči, na kak način to poskuša doseči ter kaj ga vodi k temu;**

» določi dele prizora in igralske naloge za svoj lik v posameznih delih;

» uporabi aktivne glagole pri izvajanju življenja lika.

TERMINI

◦ motivacija ◦ akcija/aktivni glagol - glagol, ki se vedno nanaša na nekoga drugega (obsojati nekoga, poniževati nekoga...)

UPRIZORITEV

CILJI

Dijak:

O: spretno ter v kontekstu uprizarjanega dela se odziva na soigralce in na morebitne nepredvidene okoliščine vedno s pozitivno naravnostjo in ciljem, da jih uspešno razreši;

SC (5.3.3.1)

O: prepričljivo govorno (ritmično, melodično) in izvirno (telesno, gibalno, gestikulacijsko) uprizarja;

O: spozna kontekst nastopa in vlogo občinstva pri uprizoritvi. V uprizoritvenem procesu krepi sodelovalne veščine in spoštovanje do vseh sodelujočih pri predstavi ter gledalcev;

SC (3.3.3.1)

I: nastopi v zaključni uprizoritvi (zadnje vaje, lučna, tonska vaja, generalka, premiera);

I: samostojno izpelje lastno uprizoritev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pokaže zanesljivost in spoštljivost pri opravljanju danih nalog,
- » obvladuje prilagajanje in taktiko soigre,
- » dosledno doprinaša k skupinskemu delu,
- » v nepredvidenih okoliščinah vseeno vztraja v svojih nalogah in so usmerjeni k iskanju rešitve,
- » suvereno nastopi,
- » izraža se jezikovno pravilno, oziroma ustrezno,
- » ustrezno in prepričljivo izvede dogovorjene premike, geste, upošteva ritem prizora,
- » zapomni si besedilo in mizansceno,
- » v nastopu deluje zbrano, lahkotno in naravno,
- » izkazuje spoštljiv odnos do kostumov, rekvizitov in scenografije, tako da skrbi zanje pred, med in po uprizoritvi,
- » točno vstopa v nastop,
- » drži se dogovorjenega reda njihove aktivnosti za odrom,
- » za odrom je tiho,
- » ob prisotnosti publike je primerno glasen in telesno ustrezno usmerjen,

» prisoten je na vseh vajah: generalki, premieri in na vseh ponovitvah.

» organizira vaje, prostor, tehniko ter vodi proces nastajanja uprizoritve in postprodukcije samostojno, ob pomoči mentroja in vodstva šole.

TERMINI

- lučna vaja
- tonska vaja
- generalka
- premiera
- uprizoritev
- soigra
- mizanscena
- kostum
- rekvizit
- scenografija
- postprodukcija

VIZUALNA DELAVNICA

IZBIRNO

OPIS TEME

Dijaki v delavnici usvojijo osnove uporabe likovnih izraznih sredstev, oblikovanja svetlobe, scenografije, kostumografije ali videa v gledališkem ali samostojnem vizualnem ali avdiovizualnem projektu. Preko analize primerov in praktičnih vaj nadgrajuje poznavanje in razumevanje vloge različnih vizualnih elementov, ki tvorijo gledališko predstavo. Ob praktičnem delu raziskujejo in nadgrajujejo svojo ustvarjalnost ter poglobljajo svoje znanje o različnih vizualnih vidikih gledališke predstave in drugih projektov.

Namenjena je predvsem **podpori raziskovanja in ustvarjanja vizualne podobe gledališke predstave**, a lahko v okviru delavnice nastanejo tudi samostojni izdelki. Dijaki v okviru pouka zasnujejo in izdelajo scenografske elemente, kostume, grafično podobo gledališke predstave, oblikujejo gledališki list projekta, posnamejo fotografsko dokumentacijo predstave, izdelajo promocijski/dokumentarni video predstave, zvočno podobo, scenski video ali animacijo za nastajajoči gledališki projekt ali izdelajo kakšen drugi vizualni ali avdiovizualni samostojni izdelek.

Dijaki ob praktičnem delu nadgrajuje znanje o barvi, likovnem izražanju, kompoziciji in obnavljajo tehnično znanje o fotografiranju in ročnih nastavitvah fotoaparata. Praktično delo v delavnici spodbuja sodelovanje v parih ali skupini in goji čut za odgovornost, ob tem pa razvija tudi individualne sposobnosti, kot so razvijanje čuta za estetiko, samoiniciativnost, organiziranost in vztrajnost, ki so pomembne za doseganje osebnih ciljev in ciljev skupine.

CILJI

Dijak:

O: z digitalnimi orodji izvaja različne likovne in/ali video vaje za uporabo vizualnih in/ali avdiovizualnih elementov v gledališkem kontekstu, pri čemer tvorno sodeluje z ostalimi člani skupine;

SC (4.2.4.1)

I: spoznava osnove oblikovanja svetlobe v gledališču, eksperimentira z različnimi načini osvetljevanja gledališkega prizora in preizkuša učinke, ki jih ima na čustveno dožemanje prizora;

I: spoznava značilnosti scenskih, kostumskih ali promocijskih elementov predstave in prek praktičnih vaj oblikuje ideje, ki upoštevajo tako vsebinsko kot estetsko plat gledališke predstave ter se o uporabi materialov odloča odgovorno in trajnostno;

SC (1.3.5.1 | 2.3.2.1)

I: prek praktičnih vaj ponovi znanje o montaži in raziskuje kompleksnejše načine obdelave slike in zvoka, ter prek izvajanja praktičnih vaj preizkuša različne možnosti uporabe videa v gledališču ali razstavnem prostoru;

SC (4.3.1.1)

I: razlikuje nekaj različnih tehnik animiranja, spoznava nekaj osnovnih principov animacije in izvaja praktične vaje ter snuje ideje za uporabo animacije v gledališču ali v samostojnem avdiovizualnem izdelku;

SC (4.3.1.1)

I: ogleda si gledališko predstavo, razstavo likovne umetnosti, sodobne intermedijske umetnosti ali razstavo povezano z gledališčem ali filmom in analizira vizualne elemente, ki ga najbolj pritegnejo;

SC (1.3.2.1)

I: načrtuje in izpelje pogovor z vizualnimi ustvarjalci v gledališču (scenograf, kostumograf, lučni mojster, fotograf, videast ipd);

O: ob snovanju in ustvarjanju praktičnih vaj preizkuša mnogovrstne pristope k reševanju problemov, spoznava ustvarjalne postopke, raziskuje umetniške jezike in razvija ustvarjalno mišljenje in domišljijo, hkrati pa izbrani problem obravnava celostno z upoštevanjem okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika;

SC (1.3.3.1 | 2.2.1.1)

O: ob ustvarjanju izbranega končnega izdelka smiselno načrtuje svoje delo in se prilagaja nepredvidenim težavam in spremembam;

SC (4.5.1.1 | 5.2.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

izdela vajo, s katero prikaže uporabo osnovnih funkcij računalniškega programa za oblikovanje in obdelavo slik ali pokaže napredne veščine uporabe kamere, fotoaparata ali opreme za montažo slike in zvoka;

praktično pokaže in razloži izbrane načine uporabe svetil, pozna razliko med mehko in trdo osvetljavo, ter med različnimi postavitvami luči in svojo izbiro argumentira;

predloži vajo iz izdelave scenskega, kostumskega ali promocijskih elementa predstave, pojasni uporabljene klasične in/ali sodobne likovne tehnike in tehnologije, in razloži kako je pri procesu dela upošteval tako vsebinsko kot estetsko plat gledališke predstave;

predloži video vajo in razloži snemalne in /ali montažne postopkov in vključevanje vsebinskih in estetske elementov predstave, gledališkega prostora ali avdiovizualnega dela pri snovanju video vaje;

izdela vajo iz animacije, pojasni katero tehniko je uporabil, pokaže uporabo animacijskega programa in pojasni kako je pri načrtovanju samostojne animacije ali animacije za gledališko scenografijo oblikoval likovno zasno in upošteval nekatere osnovne principe animacije (tempiranje, elastičnost, pričakovanje, pospeševanje, upočasnjevanje ipd);

pokaže primer izbrane praktične vaje, pojasni postopke, ki jih je izvedel in razloži, kako je nalogo ustvarjalno nadgradil;

samostojno ali v skupini izvede eno od naslednjih nalog v obliki končnega izdelka: zasnuje in izdela krajše avdiovizualno delo (na primer: video kot izrazno sredstvo znotraj gledališča, dokumentacija predstave ali dogajanja v zakulisju, video kratkega igranega prizora, glasbeni video spot, plesni video, napovednik za predstavo ...); zasnuje in izdela izbrane elemente scenografije, kostumografije, osvetljave ali promocijskega

materiala za predstavo ali avdiovizualno delo; pojasni osnove animiranja in izdelava preprosto kratko animirano delo za gledališče ali kot samostojni izdelek.

TERMINI

◦ glavna luč ◦ odzadnja luč (kontra) ◦ ambientalna luč ◦ posebni učinki ◦ animacija ◦ vektorska/rastrska slika

OPIS TEME

Impro kot gledališka delavnica je nadaljevalna delavnica, ki že izhaja iz zbirke ali baze prizorov in iz načinov reševanja uprizoritvenih nalog in sledenja pravilom, ki jih oblikujejo impro discipline.

S pomočjo impro discipline dijak uprizarja ali sodeluje v uprizarjanju kratke odrske oz. uprizoritvene naloge, nadaljevalna impro delavnica pa sledi sposobnostim oblikovanja uprizoritvene resničnosti v daljše impro strukture. Bodisi da gre za varietejsko različico, kjer se nizajo v sosledju različne kombinacije uprizarjanja impro disciplin bodisi za celovečerno obliko, format, način ali strukturo uprizarjanja, kjer se impro izraz oblikuje v raznoraznih scenskih ali dramaturških posebnostih (ki vpeljujejo in združujejo mnogotere snovalne principe).

Dosledno skupinsko delo, ki izhaja iz impro disciplin in njihove zbirke ali baze prizorov, se nadaljuje v dinamiki gradnje množičnih prizorov, zmožnostih povezovanja prizorov in raziskovanje vseh gledaliških izraznih sredstev, od telesa, govora, gibanja in plesa do intermedijskih prvin. V nenehnem in kontinuiranem uprizarjanju s pomočjo dajših oblik impro gledališča se oblikuje (kolektivna) sposobnost oblikovanja uprizoritvene resničnosti in neimprovizacijsko gledališče, ki izhaja iz impro in vsebuje kljub končni ustaljeni obliki množstvo impro načinov in postopkov.

Dosledno skupinsko delo oblikuje, preverja in predstavlja posameznikovo odrsko identiteto, njegovo naklonjenost do uprizoritvenega ustvarjanja in oblikuje posamezno odrsko telo v sozvočju z ostalimi uprizoritvenimi zakonitostmi.

IMPRO DISCIPLINE IN ZBIRKA PRIZOROV

CILJI

Dijak:

O: spozna delovne postopke, cilje, načine dela v delavnici in začuti skupino kot ustvarjalni tim, na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnostjo. Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti;

SC (5.3.3.1 | 1.2.1.5)

O: uošteva pravila impro gledališča; trditev in nadaljevanje, naredi in opraviči kasneje, oblikovanje statusa oz. položaja in upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti in sočutja;

SC (2.1.2.1)

O: uprizarja impro discipline in z odrskimi akcijami vzpostavlja odnose, prostor in dogajanje, prepozna posamezne naloge impro disciplin. Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti;

SC (1.2.3.1)

I: ustvarja in uprizarja temelje prizora, uporablja osnovne principe gradnje zgodb s pomočjo poznavanja bazične zbirke prizorov impro disciplin in se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni in politični ravni;

SC (2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

v ogrevalnih igrah (npr. z udeleženci, ki stojijo v krogu ali v različnih kombinacijah) vzpostavi očesni kontakt in vstopa v odnos s skupino ali soigralcem;

v takojšnji pozitivni reakciji na dano nalogo vzpostavi visok ali nizek status v oblikovanju odrske resničnosti, ki ga lahko tudi zamenja;

med kontinuiteto uprizarjanja odrskih akcij vzpostavi odnos do prostora, oblikuje več različnih prizorov, gibalno/pantomimsko sledi in zna interpretirati s telesom (gibčno, energično in živo);

pozna potek posameznih impro disciplin, jih razvršča v sklope in uprizarja ter uporablja v novih kombinacijah.

TERMINI

◦ Ustvarjalni tim ◦ Ja, in ◦ impro disciplina ◦ gibčnost, energičnost, živost

MNOŽIČNI PRIZORI

CILJI

Dijak:

O: raziskuje in usvaja uprizoritvene zmožnosti tvorbe improviziranih prizorov z več igralci, uravnava lastno vedenje v odskih odnosih upoštevajoč več perspektiv hkrati. Spoznava, da obstajajo uprizoritvena vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov;

SC (3.3.4.3 | 1.2.2.1)

O: v sodelovanju z drugimi vzpostavi odsko geometrijo/tloris in upošteva prostorske zakonitosti množičnih prizorov, oblikuje ritem in sistem prehajanja množičnih prizorov, z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri nadaljnjem ustvarjanju;

SC (5.3.5.1)

O: raziskuje in uprizarja oblikovanje lika/nosilca besedila v množičnih prizorih. Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev;

SC (3.1.3.2)

I: sodeluje z ostalimi in kolektivno vstopa v dogajanje, tako da na vključujoč in impro način uravnoteži množico. Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume in vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne scenarije;

SC (2.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

sodeluje v množičnih prizorih in oblikuje ter uprizarja izbrane impro discipline (iz različnih sklopov) kot množične dogodke, prizore;

oblikuje in pri uprizarjanju vzpostavlja odsko orientacijo; spreminja odrske konstelacije in konfiguracije. Sledi ritmu in ga vzpostavlja in se zna gibati po prostoru množičnih prizorov;

oblikuje lasten živ in jasen izraz in sledi množičnim orientacijam;

na lastno pobudo oblikuje skupino, jo vodi po prostoru (v času in skozi dogajanje);

TERMINI

◦ Množični prizori ◦ odrska konstelacija/konfiguracija ◦ lik/nosilec besedila, ◦ kolektivno uprizarjanje

POVEZOVANJE PRIZOROV

CILJI

Dijak:

O: Spoznava zakonitosti različnih načinov povezovanja improvizacijskih prizorov v daljšo uprizoritev, razvija osebno prožnost, ustvarjalno miselno naravnost in radovednost.

SC (3.1.4.1)

O: Uprizarja in preskuša nekatere enostavnejše daljše oblike improvizacijskega gledališča (kot npr. gorilla/gverila, micetro/maestro, domino, Harold, enolončnica ...). Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

SC (1.1.5.1)

I: *Snuje, uprizarja in ustvarja nove daljše impro oblike, sodeluje in spodbuja pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.*

SC (5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

S pomočjo aktivnega sodelovanja in upoštevanja pozorno uprizarja in enakovredno snuje povezovanje prizorov.

Sodeluje v vzpostavljanju strukture daljših oblik improvizacijskega gledališča in v njih uprizarja.

S pomočjo upoštevanja načel uprizarjanja impro gledališča, baze impro disciplin in zakonitosti povezovanja prizorov ustvarja in uprizarja nove daljše impro oblike.

TERMINI

◦ Kombinacije prizorov ◦ gorilla/gverila ◦ micetro/maestro ◦ domino ◦ Harold ◦ enolončnica

IMPRO UPRIZORITEV

CILJI

Dijak:

O: Aktivno sodeluje v kateri koli impro uprizoritvi (impro predstavitev, impro tekma, daljše impro oblike). Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost dogodka upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi. Prepoznava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.

SC (2.4.2.1 | 5.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Uprizarja impro discipline, ustvarja kombinacije in uprizarja v daljše impro oblike, dosega zbranost, lahkotnost, jasnost, naravnost, duhovitost, umirjenost izraza, pri reševanju nalog med uprizarjanjem pokaže telesno gibčnost, energičnost, vztrajnost in sposobnost aktualiziranja, pomnenja in zna predstaviti uprizoritveno zamisel ter se hitro prilagaja na menjavo okoliščin.

TERMINI

◦ Impro predstavitev/večer ◦ impro tekma ◦ daljše impro oblike

NEIMPROVIZACIJSKO GLEDALIŠČE, KI IZHAJA IZ IMPRA

CILJI

Dijak:

O: Spoznava praktično uporabnost in odkriva moč impro v katerem koli procesu neimprovizacijskega gledališča, prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.

SC (5.3.5.3)

O: S pomočjo impro gradnje prizorov črpa gradivo za snovanje katere koli uprizoritve ali vizualnega/filmskega scenarija in v prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.

SC (2.3.2.1)

I: Preigrava različno pisana besedila (vse besedilne vrste) in različne medije ter jih nadgrajujejo z metodami impro gledališča.

Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

S pomočjo impro postopkov in znanja zasnuje kateri koli proces neimprovizacijskega gledališča.

Sledi impro načelom in postopkom, ko snuje uprizoritev ali vizualni/filmski scenarij.

Solidarno, strpno in vključujoče preigrava različna besedila, vzpostavlja različne medije in jih nagrajuje, pomni ter utemeljuje lastni odrski izraz.

TERMINI

◦ Neimprovizacijsko gledališče ◦ impro interpretacija ◦ končna uprizoritev

OPIS TEME

Delavnica GIB se osredotoča na delo z instrumentom nastopajočega. Nastopajoči se v procesu ustvarjanja in izvajanja nahaja v svojem inštrumentu, zato delavnica GIB omogoča spoznavanje, usvajanje, razumevanje in uporabo osnovnih pojmov anatomske postavitve in poravnave telesa v mirovanju in v gibanju. Z razvijanjem zavedanja težnosti telesa v gibanju, uporabo propriocepcije za orientiranost v prostoru, z usvajanjem postopno bolj zapletenih fraz in variacij, vzpostavljajo osveščeno, sproščeno in koordinirano gibanje v času in prostoru. Skozi praktični učni proces usvojijo in poglobijo telesno moč, gibljivost, ravnotežje, muzikalnost, skladnost v gibanju in boljšo koordinacijo in te osvojene veščine smiselno uporabljajo v prenosu znanja v druge gledališke in filmske praktične delavnice in aktivnosti.

Vse to je temelj za vstopanje v individualno in skupinsko ustvarjanje gibalnih sekvenc in scen, ki jih skozi učne procese uprizarjajo in interpretirajo v skladu s svojimi doseženimi razvojnimi nalogami.

Delavnica GIB vključuje različen nabor metod in strategij pedagoškega in ustvarjalnega dela, ki vključujejo plesno tehniko (širok nabor znanj iz somatskih in kodificiranih sodobnih plesnih tehnik), plesno improvizacijo (improvizacije za razvijanje senzornega aparata, partiture za improvizacijske naloge, igre in koordinacijsko-plesne naloge odprtega tipa), kompozicijo plesa (instantno kompozicijo, partiture kompozicijskih postopkov, kompozicijo v realnem času, metode konstruiranja) in strategije uprizarjanja (odrske problemske naloge), ki so za smer gledališča in film komplementarna znanja in spretnosti za razvijanje, razumevanje, učenje in izvajanje uprizoritev in uprizarjanja.

PRAVILNA ANATOMSKA POSTAVITEV IN PORAVNAVA TELESA

CILJI

Dijak:

O: spozna, razumeva in se izraža z ustrezno terminologijo anatomske postavitve telesa v osnovnih in kompleksnejših vajah na mestu in v gibanju in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

O: raziskuje in spozna plesno umetnost, njeno izrazno sredstvo (telo in njegove zmožnosti, osebnim prostor in prostorom okoli telesa) v zgodovinskem in kulturnem kontekstu;

SC (1.3.2.1)

O: usvaja in nadgrajuje plesno tehniko, gibanje izvaja usklajeno v povezavi z dihanjem in razvija pozitiven odnos do gibanja, plesa in ustvarjanja.

SC (3.2.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume, izvede ter v mirujočih pozicijah in v gibanju uporablja pravilno anatomske postavitev telesa;
- » točno demonstrira poravnavo telesnih linij in jih raznoliko uporablja v gibalnih akcijah, kompozicijah in scenah;
- » strokovno točno in natančno se izraža o anatomiji človeka v gibanju in pri tem ustrezno uporablja strokovno terminologijo;
- » izkaže usmerjeno in osredotočeno delo v fizičnih aktivnostih;
- » izvede osnovne in srednje kompleksne plesne gibe z razumevanjem in jasnostjo.

TERMINI

◦ battement ◦ developpe ◦ elevacije ◦ en face ◦ fondu ◦ passe ◦ plié ◦ pirouette ◦ relevé ◦ tendu
◦ variacija ◦ roll down ◦ roll up ◦ fleksija ◦ ekstenzija ◦ lateralna inklinacija ◦ rotacija

ELEMENTI ČASA V GIBU IN GIBANJU

CILJI

Dijak:

O: zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želja) in lastno vedenje ter ga smiselno usmerja, razvija in pogloblja za razvijanje scenskih akcij;

SC (3.1.1.1)

O: razvija in pogloblja občutek za težnost, samostojno uporablja različne kvalitete gibanja in razvija pozitiven odnos do gibanja, razvijanja scenskih akcij in gibalnih sekvenc;

SC (3.2.1.2)

O: v procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt za ustvarjanje in izvajanje krajših in daljših solo in skupinskih variacij, kompozicij, improvizacij.

SC (5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» prepozna, razume in nadgradi pomen trajanja v gibanju in se izraža z uporabo različnih gibalnih kvalitet;

» z zavedanjem uporabi težnost za artikulacijo telesa v mirovanju in gibanju;

» zavestno uporabi zaznavanje in razumevanje trajanja v gibanju in kompozicijah, tako za pripravo in izvedbo sola kot za skupinsko delo;

» z jasnim namenom uporabi različne kvalitete gibanja pri načrtovanju, oblikovanju in izvedbi kompozicij, scenskih akcij ter koreografij.

TERMINI

◦ kvalitete gibanja ◦ sukcesivnost ◦ sila ◦ moč ◦ togetherness ◦ kvalitete gibanja ◦ unisono ◦ sočasnost

UPORABA PROSTORA V GIBANJU IN SCENSKIH AKCIJAH

CILJI

Dijak:

○: razvija in sistematično nadgrajuje proprioceptijo ter vzpostavlja kompozicijske strukture z razumevanjem zakonitosti prostora (nivoji, smeri in vzorci gibanja, dimenzije prostora) in to znanje načrtno uporablja ob izvajanju kompozicij v realnem času ali v vnaprej postavljenih strukturiranih gibalnih nalogah;

○: se izraža z ustrezno terminologijo in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven strokovnega jezika pri izvrševanju praktičnih nalog;

SC (1.1.2.2)

○: v samostojnem in skupinskem delu razvije lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo in strpno pogajanje v skupini pri reševanju problemskih nalog;

SC (1.1.5.1)

○: je radoveden in raziskuje plesne in gibalne materiale skozi zakonitosti prostora, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

○: razvija pozitiven odnos do gibanja.

SC (3.2.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» improvizirano gibanje izvaja sproščeno, usklajeno in se zaveda in domiselno uporablja prostor okoli sebe (vključi novo pridobljena znanja);

» izkaže raziskovalno naravnost in pri izvrševanju nalog uporabi različne nivoje, vzorce poti in razmerja gibanja ter jih samostojno vključuje v samostojnem in skupinskem delu;

» pripravi in izvede solo in krajšo skupinsko kompozicijo z uporabo novo usvojenih prostorsko-kompozicijskih pravil;

» ustvari zapis ali notacijo ali partituro krajše kompozicije (skupinske ali solo) in jo predstavi.

TERMINI

○ notacija ○ partitura ○ kompozicija ○ poti v prostoru ○ nivo gibanja

INDIVIDUALNO IN SKUPINSKO USTVARJANJE

CILJI

Dijak:

O: z radovednostjo raziskuje materiale in plesni jezik, z njimi gibalno improvizira, pripravlja kompozicije in scenske akcije (samostojno in v skupini), razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

O: v skupinskem delu daje pobude, sodelovalno sprejema odločitve, se aktivno vključuje in uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov ter dosežkov drugih;

SC (1.3.4.1)

O: z gibalnim ustvarjanjem in izražanjem razvija samozaupanje in samospoštovanje;

SC (3.1.2.2)

O: razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

O: v procesu reševanja problemov razvija in nadgrajuje lasten gibalni jezik in si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge, pripravi načrt pri ustvarjanju odrskih materialov.

SC (5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» ustvari in izvede krajše in daljše solo in skupinske sekvence, kompozicije in scene, ki jih pripravi samostojno ali sodelovalno v skupini;

» načrtuje, pripravi in uporabi pripravljene improvizacije, solo in skupinske sekvence, kompozicije in scene in jih izvede ritmično, muzikalično in z uporabo plesnosti;

» opisno in analitično zapiše in oblikuje zapis, poročilo o ustvarjalnem procesu, umetniškem dogodku, pojavu ali o delu ustvarjalca;

» izkaže aktivno sodelovanje v skupini in predloži rešitve problemov ter izkaže strpnost in konstruktivno pogajanje o izvedbi rešitve v skupini.

» izkaže specifičen gibalni besednjak, ki ga razvije samostojno, uporabi v odrski situaciji in izvede prepričljivo in s z uporabo giba v smiselni celoti.

» v skupini pripravi, izvede in govorno predstavi praktično gibalno nalogo.

TERMINI

◦ muzikalnost ◦ sekvence ◦ kompozicije ◦ partiture ◦ konstrukcije ◦ scenska akcija ◦ fizična akcija

INTERPRETACIJA IN NASTOP

CILJI

Dijak:

O: zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želja) in lastno vedenje, jih uspešno prevaja v ustvarjalni proces in ustvarja solo ali skupinske sekvence, scene ter jih izvaja pred drugimi;

SC (3.1.1.1)

O: uporablja principe, metode, strategije pri ustvarjanju gibalnega materiala in razvija pozitiven odnos do gibanja;

SC (3.2.1.2)

O: v ustvarjanju izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih, ter informacije prevaja v ustvarjalni proces in razvija raznovrstne rešitve;

SC (4.1.1.1)

O: v procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt;

SC (5.3.2.1)

O: v varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje in zbrano in strpno opazuje izdelke in artikulirano posreduje povratno informacijo.

SC (1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» sodelovalno in aktivno pripravi, izvede in nastopi krajše solo in skupinske sekvence, kompozicije in scene in ob tem prikaže ustrezno odrsko prisotnost;

» samostojno, opisno in analitično zapiše, pripravi in predstavi seminarsko nalogo, zapis, poročilo o umetniškem dogodku, pojavu ali ustvarjalcu;

» zbrano in z aktivno prisotnostjo izvede zahtevnejše sestavljene improvizacijske naloge in ustvari večplastne kompozicijske naloge samostojno ali v skupini;

» zavestno in načrtno uporabi usvojene performativne strategije v odrski uprizoritvi.

» pripravi, predstavi in demonstrira načrt nastopa (solo ali skupinska akcija, sekvenca, scena) ter ga izvede z uporabo več različnih odrskih strategij.

TERMINI

- performativnost
- odrska prisotnost
- prezenca
- strategija
- uprizarjanje
- analiza
- kompozicija
- koreografija

ZVOK IN GLASBA

OBVEZNO

OPIS TEME

Delavnica zvok in glasba v 3. in 4. letniku predstavlja naravno nadaljevanje istoimenske delavnice iz 1. in 2. letnika, lahko pa se izvede tudi kot samostojen vstop v glasbeno izražanje v višjih letnikih. V primeru, da dijaki z delavnico začnejo šele v 3. ali 4. letniku, se program izvaja po učnem načrtu za gledališke in filmske delavnice – zvok in glasba ter se ustrezno prilagodi predznanju in interesom dijakov.

Temeljni cilji delavnice ostajajo enaki: razvijanje aktivnega odnosa do glasbe skozi izvajanje, poslušanje in ustvarjanje, spodbujanje sodelovanja in skupinskega muziciranja ter oblikovanje odgovornega odnosa do slovenske in svetovne glasbene dediščine. V višjih letnikih se ti cilji nadgrajujejo glede na pridobljeno znanje in veščine dijakov iz prejšnjih let, predvsem z vidika zahtevnosti in kompleksnosti nalog.

Poseben poudarek je na poglobljanju vokalne tehnike, natančnejšem razumevanju in uporabi glasbenih pojmov, ter na razvijanju tehničnih in muzikalnih spretnosti pri igranju posameznih instrumentov. Skladbe, ki jih dijaki izvajajo, so lahko bolj zahtevne – tako z vidika glasbene strukture kot izvajalskih izzivov – hkrati pa dijaki prevzemajo večjo vlogo pri oblikovanju aranžmajev, izbiri repertoarja in lastni interpretaciji.

Nadgrajuje se tudi vključevanje glasbenih vsebin v šolske gledališke predstave, produkcije ali filmske projekte. Dijaki lahko sodelujejo kot izvajalci žive glasbe, avtorji glasbene podlage ali kot del skupine, ki ustvarja zvočno podlago umetniškega dela. Takšno povezovanje delavnice z drugimi umetniškimi področji spodbuja interdisciplinarno razmišljanje, razvija ustvarjalnost in omogoča dijakom celovitejši umetniški izraz.

GLASBENO OPISMENJEVANJE IN IZVAJALSKE TEHNIKE

CILJI

Dijak:

O: nadgrajuje vokalno tehniko z večjo natančnostjo intonacije, artikulacije, fraziranja in izraza ter obvladuje zahtevnejše vokalne naloge v različnih zasedbah in žanrih. Pri tem pogloblja odgovoren odnos do svojega glasu in zdravja;

SC (2.1.3.1)

O: z uporabo digitalnih orodij za iskanje, analizo in shranjevanje informacij o glasbi uporablja, razlaga in ustrezno utemeljuje zahtevnejše glasbene pojme in termine, s čimer pogloblja razumevanje struktur skladb in glasbenega jezika;

SC (1.1.2.2 | 4.1.1.1 | 4.1.3.1)

🔵: razvija dolgoročni glasbeni spomin ter zanesljivost izvajanja kompleksnejših vokalnih in inštrumentalnih del;
 SC (3.1.2.3)

🔵: izpopolnjuje tehniko igranja na glasbilo, se seznanja z zahtevnejšimi izvajalskimi prijemi in razvija interpretativne sposobnosti znotraj različnih glasbenih zvrsti, hkrati pa uporablja ustvarjalne načine reševanja izzivov in sodeluje z drugimi za doseganje skupnih ciljev.

SC (1.3.2.1 | 5.1.2.1 | 5.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » dijak razume širši nabor glasbenih pojmov, jih samostojno uporablja pri izvedbi zahtevnejših skladb ter jih kritično povezuje z izražanjem v glasbi;
- » na akordična glasbila izvede predvsem durove in molove akorde;
- » glede na potrebe skladb na akordična glasbila izvede kompleksnejše akorde;
- » celotne skladbe zanesljivo izvede na pamet, z večjo muzikalno svobodo, interpretacijo in izrazno zrelostjo;
- » izvede raznolike spremljave in instrumentalne dele z uporabo različnih slogovnih in tehničnih pristopov;
- » uporabi napredne, slogovno specifične tehnike igranja ter jih nadgrajuje z lastnim ustvarjalnim izrazom;
- » usvoji osnovne izvajalske tehnike glasbila, ki ga uporablja;
- » pri petju uporabi mikrofonski sistem z zavedanjem o dinamiki, barvi glasu in prostorskih učinkih le tega;
- » pri petju poglobi pravilno uporabo prepone, izgovorjave in obliko ustne votline.

TERMINI

- intonacija ◦ akordi ◦ tonska trajanja ◦ taktovski načini ◦ tonska abeceda ◦ predznaki ◦ podaljševalna znamenja ◦ sinkopa ◦ tempo ◦ ukulele ◦ cajon ◦ djembe ◦ shaker ◦ sopran ◦ alt ◦ tenor ◦ bas
- dinamični mikrofonski sistem

POSLUŠANJE IN POUSTVARJANJE GLASBENIH VSEBIN

CILJI

Dijak:

O: intuitivno ali zavestno v skupini posluša ter poje ali igra ljudske / klasične / popularne / jazz skladbe / skladbe iz filmov in muzikalov ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega, kar krepi empatijo in pravičnost;

SC (1.3.1.1 | 2.1.2.1 | 5.3.4.1)

O: samostojno ali v skupini izvaja na različna glasbila, ob tem pa se zaveda vlog posameznih izvajalcev v zasedbi in prispeva k tehnično in umetniško usklajeni izvedbi;

SC (3.1.2.3)

O: analizira kompleksnejšo glasbeno strukturo skladb ter pri tem uporablja digitalna orodja za vizualizacijo in primerjavo različnih glasbenih elementov;

SC (3.3.2.1 | 4.1.2.1 | 4.3.1.1)

O: med izvajanjem ozavešča svojo vlogo v zasedbi, usklajuje lastno izvajanje z drugimi, se kritično vrednoti in aktivno sodeluje pri ustvarjanju homogenega skupinskega zvoka.

SC (3.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» skladbe izvede prepričljivo in poglobljeno z izraženim občutkom za tempo, dinamiko in fraziranje;

» ohrani ritmično stabilnost, intonančno zanesljivost in harmonsko ujemanje tudi v zahtevnejših skladbah;

» preko aktivnega poslušanja se odzove na druge, ohrani ravnesje med posamezno vlogo v skupini ter samoiniciativno predlaga rešitve;

» ohrani koncentracijo in izražanje skozi celotno izvedbo tudi pri daljših in fizično zahtevnejših skladbah ali produkcijah;

» izvede skladbe z razširjenimi harmonskimi strukturami in kompleksnejšimi ritmičnimi vzorci;

» samostojno analizira aranžmaje, prepozna glasbene sloge, harmonske funkcije in oblikovne značilnosti;

» intonančno natančno in izrazno prepričljivo izvede zahtevnejše večglasne vokalne linije, usklajene z glasovi ostalih pevcev.

TERMINI

◦ dinamika ◦ agogika ◦ muzikalnost ◦ poustvarjanje glasbe ◦ intonacija ◦ harmonija

USTVARJANJE GLASBENIH VSEBIN

CILJI

Dijak:

I: z uporabo digitalnih tehnologij za ustvarjanje in deljenje glasbenih vsebin samostojno ali v skupini ustvarja lastne priredbe ali aranžmaje, pri čemer uporablja glasbeno znanje, izkušnje in domišljijo za oblikovanje izvedbeno ustreznih rešitev;

SC (5.1.2.2 | 4.2.2.1)

I: raziskuje različne pristope k ustvarjanju, improvizira na vokalnem ali instrumentalnem področju ter ustvarja spremljave, uvode, prehode ali druge lastne glasbene vsebine, pri tem pa se zaveda pomena trajnostnega razvoja in vpliva glasbe na skupnost in okolje;

SC (5.2.2.2 | 2.1.1.1 | 5.1.5.1)

I: samoiniciativno sodeluje v glasbeno-ustvarjalnem procesu, pri tem razvija zmožnost refleksije, vztrajnosti in uživanja v umetniškem izražanju znotraj skupine.

SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samoiniciativno oblikuje kompleksnejši aranžma z uvodi, prehodi in zaključki;
- » ustvari izvirno glasbeno delo z jasno obliko, primerno harmonsko in melodično strukturo ter samostojno izbiro izražanja;
- » uglasbi ali zvočno interpretira kompleksnejša besedila;
- » zanesljivo improvizira harmonske spremljave v različnih slogih in jih dinamično prilagaja skupinski izvedbi;
- » razvije glasbeno zaokrožen, slogovno ustrezen solo ter se muzikalno povezuje z ostalimi izvajalci;

TERMINI

◦ aranžma ◦ kitica ◦ most ◦ refren

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

IGRA IN GOVOR

Arhar, N., Dobovšek, Z., Gombač, B., Grabnar, T., Jenko, S., Peštaj, M., Ratej, I., Redjko, M., Selimović, R. A., Vevar, Š., Šinigoj, Š., & Šorli, M. (ur.). (2021). Gledališče pod drobnogledom. SLOGI.

Aristoteles. (1982). Poetika. Cankarjeva založba.

Artaud, A. (1994). Gledališče in njegov dvojnik (J. Virk, prev.). Mestno gledališče ljubljansko.

Berry, C. (1997). Glumac i glas. AGM.

Brook, P. (1971). Prazen prostor (P. Brook & R. Carnicke, prev.). Mestno gledališče ljubljansko.

Brook, P. (1996). The empty space. Touchstone.

Burger, N. (2023). Igrati (se). Mestno gledališče ljubljansko.

Callow, S. (1999). Biti igralec. Mestno gledališče ljubljansko.

Craig, E. (1995). O gledališki umetnosti. Mestno gledališče ljubljansko.

Čehov, M. A. (1999). Igralska umetnost. Mestno gledališče ljubljansko.

Freytag, G. (1976). Tehnika drame. Mestno gledališče ljubljansko.

Gippius, S. V. (1980). Gimnastika čutil. Mestno gledališče ljubljansko.

Grotowski, J. (1973). Revno gledališče. Mestno gledališče ljubljansko.

Humar, M., Micheli Sušec, B., Podbevšek, K., & Lokar, S. (ur.). (2007). Gledališki terminološki slovar (V. Molka et al., sodel.). ZRC ZASU.

Jones, C. (1996). Make your voice heard. Back Stage Books.

Kralj, L. (1998). Teorija drame. DZS.

Lukan, B. (1996). Gledališki pojmovnik za mlade. Aristej.

Lukan, B. (2000, 2003, 2005, 2011). Iščemo gledališče: Delovni zvezek za izbirni predmet gledališki klub za 7., 8. in 9. razred. Aristej.

Meyerhold, V., Tairov, A. J., & Vahtangov, E. B. (1977). [Naslov ni naveden]. Mestno gledališče ljubljansko.

- Pavis, P. (1997). Gledališki slovar. Mestno gledališče ljubljansko.
- Spolin, V. (1980). Improvizacijske vaje. Mestno gledališče ljubljansko.
- Stanislavski, K. S. (1977a). Sistem 1. Mestno gledališče ljubljansko.
- Stanislavski, K. S. (1977b). Sistem 2. Mestno gledališče ljubljansko.
- Stanislavski, K. S. (1982). Sistem 3. Mestno gledališče ljubljansko.
- Strelec, S. M. (2017). Jaz in moja otroška gledališka skupina. Zavod Novi Zato.
- Strelec, S. M. (2019). Ti igralci. Zavod Novi Zato.
- Strelec, S. M. (2020). To besedilo. Zavod Novi Zato.
- Strelec, S. M. (2021). Mi kot skupina. Zavod Novi Zato.
- Štromar Gal, M., & Geč, G. (2013). Črkolandija: Pravljica, dramsko besedilo in gledališki priročnik. JSKD.
- Udovič Medved, V., Valič, A., & Radmelič, N. (1999). Na šolskem odru. Rokus.

VIZUALNA DELAVNICA

- Čok, R. (2014). *Kako ujeti gibljive podobe: Fotografija v filmu in videu: Filmska in videomontaža* (1. natis). UMco.
- Čučkov, Z. (2007). *Osnove filmske in televizijske montaže*. Radio televizija Slovenija.
- Figgis, M. (2008). *Kako narediti film z digitalno tehnologijo: Priročnik za filmske zanesenjake*. UMco; Slovenska kinoteka.
- Goetz, A. (2016). *Animirajmo! [Elektronski vir]: Priročnik za animirani film v vrtcih in šolah*. Zavod RS za šolstvo.
- Grove, E. (2010). *130 projektov za uvod v snemanje filmov*. UMco; Slovenska kinoteka.
- Hočevnar, M. (2020). *Prostori igre*. Mestno gledališče ljubljansko.
- Pelko, S. (2014). *Filmski pojmovnik za mlade*. Aristej.
- Villain, D. (2000). *Montaža*. Slovenska kinoteka.

IMPRO

- Biesta, G. (2022). *Vzgoja kot čudovito tveganje*. Krtina.
- Cerar, A., Dimec, M., Jesenovec, A., Grafenauer, G., & Majer, N. (2019). *Ogrevalne igre in discipline*. Društvo Impro.
- Dickson, R. (2011). *Biti prisoten: Spontano pripovedovanje zgodb in umetnost improvizacije*. KUD.
- Dimec, M., & Cerar, A. (2008). *Impro discipline z ogrevalnimi*. KUD FP.

Johnstone, K. (1981). *Impro: Improvisation and the theatre*. Routledge.

Spolin, V. (1982). *Improvizacije za gledališče: Improvizacijske vaje* (J. Virk, prev.). ZKO.

GIB

Bernard, A., Steinmüller, S., & Stricker, U. (2006). *Ideokinesis: A creative approach to human movement & body alignment*. North Atlantic Books.

Bloom, L. A., & Chaplin, L. T. (1988). *The moment of movement: Dance improvisation*. Dance Books.

Brennan, R. (1991). *Alexander technique: Natural poise for health*. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). *Učenec plesa: Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa*.

Burrows, J. (2011). *Koreografov priročnik*. Maska & JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). *Anatomija gibanja*. Emanat.

Čufer, E., & Praznik, K. (2010). *Kronotopografije plesa: Dve razpravi*. Emanat.

Franklin, E. (2012). *Dynamic alignment through imagery*. Human Kinetics.

Hrvatín, E. (Ur.). (2001). *Teorije sodobnega plesa*. Maska.

Humphrey, D. (1959). *The art of making dances*. A Dance Horizons Book.

Kamnikar, G. (2012). *Zmes za ples*. JSKD.

Kunst, B., & Pogorevc, P. (Ur.). (2006). *Sodobne scenske umetnosti*. Maska.

Laban, R. (2002). *Mojstrstvo gibanja*. MGL.

Loupe, L. (2012). *Poetika sodobnega plesa*. Emanat.

Nelson, L. (2006). *Zapisi uglaševanja: Gradivo ob delavnici*. Emanat.

Nagrin, D. (1994). *Dance and the specific image*. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J. M. (1992). *Dance composition: A practical guide for teachers*. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). *Misleče telo*. Emanat.

Tompkins, M., & Stuart, M. (2022). *One shot: Dialogues on real time composition*. L'oeil d'or.

ZVOK IN GLASBA

Feguš, R. (2016). *Osnove vokalne tehnike: izzivi pri delu s pevci in pevskimi sestavi*. Pevska šola Musica.

Slokar Bajc, A. (2017). *Osnove vokalne tehnike s podporo funkcionalne vadbe za doseganje pravilne kontrole preponskega dihanja*. Salve.

Feguš, R. (2015). *Osnove vokalne tehnike*. Pevska šola Musica.

Korošec, A. (2019). *Bobnarski S.O.S.: kripto ritem: priročnik 2*. Samozaložba.

- Strajnar, J. (2013). *Cajon: slovenska šola cajona*. Samozaložba.
- Zorec, M. (2014). *Jaz pa vem, kako ptičice pojo: slovenske narodne pesmi*. Karantanija.
- Kumer, Z. (2001). *Je ohcet vesela: ljudske svatbene pesmi na Slovenskem*. Kres.
- Kumer, Z. (1999). *Eno si zapojmo: pesmarica slovenskih ljudskih pesmi*. Mohorjeva družba.
- Šivic, U. (2002). *Družinska pesmarica: 100 slovenskih ljudskih in ponarodelih pesmi*. Mladinska knjiga.
- Habe, T. (2016). *Naj doni do neba: slovenske ljudske in zimzelenčki za otroške zборе s klavirskimi spremljavami*. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.
- Vodopivec, B. (2010). *Skladbe za mladinski pevski zbor*. Samozaložba.
- Oblak, B. (1995). *Pesmi sveta*. DZS.
- Prel, M. (2005). *Zapojmo in zaigramo: pesmarica z besedili in notnimi zapisi*. Mladinska knjiga. Ljubljana.
- Kreslin, V. (2012). *Pesmarica*. Kreslin.
- Gobec, M. (1999). *Ljudske in ponarodele pesmi s klavirjem*. Zv. 1. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Gobec, M. (1999). *Ljudske in ponarodele pesmi s klavirjem*. Zv. 2. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Mežek, A. (2011). *Podarjeno srcu: za glas, klavir in kitaro*. Nedelo.
- Abba. (1992). *Pure Abba gold: all the hits*. Wise, cop. London.
- First 50 popular songs you should play on the piano (Easy piano)*. (2015). Hal Leonard.
- The Beach Boys. (1984). *The Beach Boys complete: piano/voice/chords*. Columbia Pictures Publications.
- Evans, P. (1997). *The Very Best Rock Songs of All Time*. Wise Publications.
- Williams, Robbie. (2004). *Greatest hits (Piano, voice, guitar)*. Wise Publications.
- Crispin, N., Hopkins, A. (2009). *The little black book of 70s hits*. Wise Publications.
- Lloyd Webber, A. (1988). *Selections from The phantom of the opera*. Hal Leonard.
- Rodgers, R. (2006). *The sound of music: vocal selections*. Williamson Music.
- Lowden, B. (1988). *Selections from Les misérables*. Hal Leonard.

PRILOGE

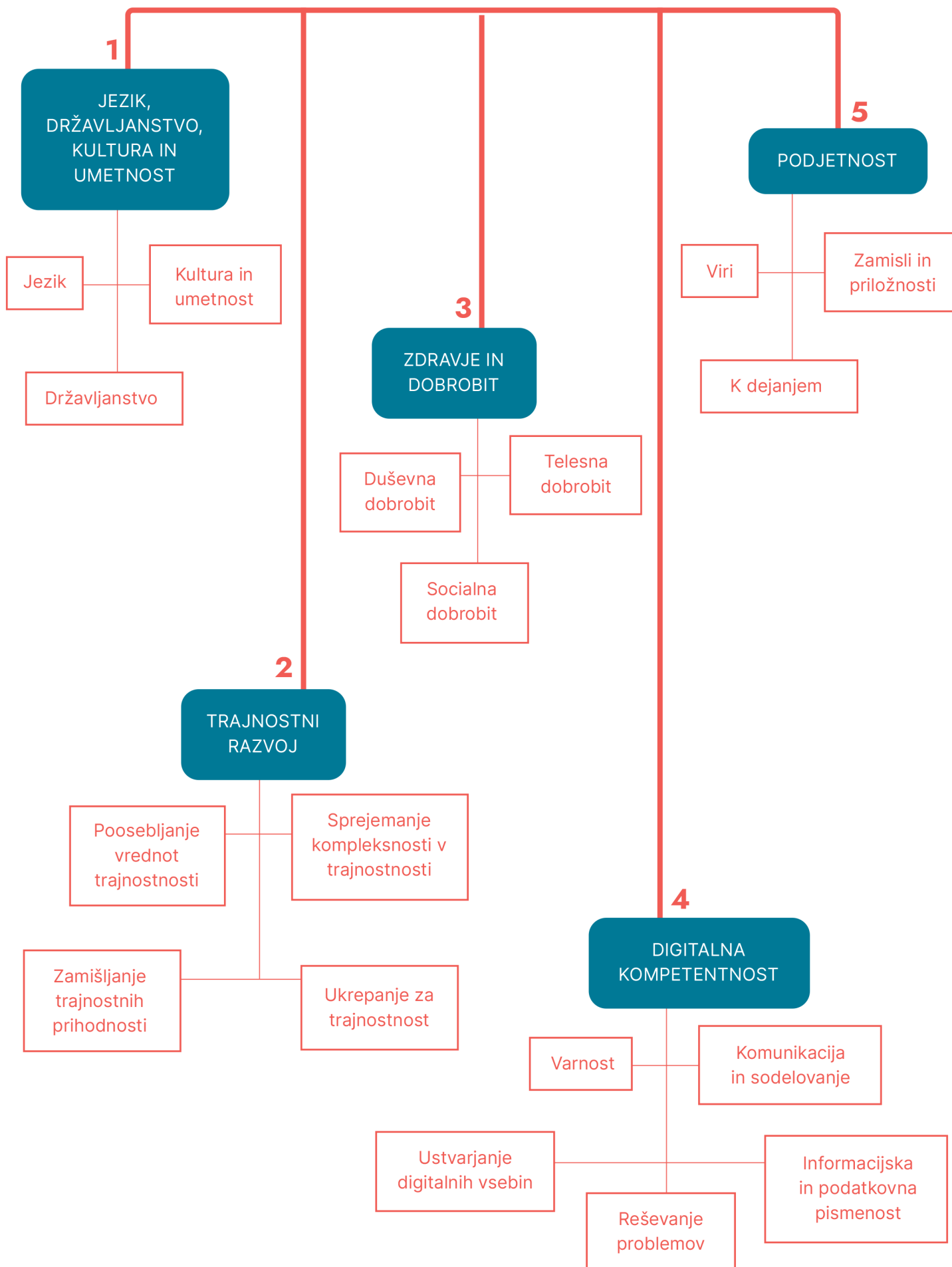
PRILOGE PO POGLAVJIH

ZVOK IN GLASBA

Opisni kriteriji

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/KRITERIJI_OCENJEVANJA_PROCESNEGA_DELA.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljanstvo udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.